

25 д. селяни и до 70 д. пришелци извънъ, като изгорили и 140 къщи. Запалили ежшо и Шейново, писъкътъ на женитѣ се носилъ до върха св. Никола.

Слѣдъ пладнѣ турцитѣ се показахъ и около с. Шипка. Останалитѣ мъже, които завзели бърдата почнали да стрѣлятъ, обаче, едно отдѣление турци сполучили да се вмъкнатъ въ селото, запалили училището и около 30 къщи, избили онѣзи отъ българетѣ, които имъ се испрѣчили и пакъ се отеглили.

На 8-й сутренъта турцитѣ свободно влезнали въ Шипка. Тукъ-тамъ намѣрили до 130 д. скрити селяни, мъчили ги за пари, обрали каквото виждали по цѣнно, дали огъня отъ четиритѣ страни и голѣмото това село отъ 1200 къщи, наедно съ двѣтѣ църкви, двѣ училища на прахъ и пепель станало.

Въ цѣлата Казанлъшка околия имало 4260 къщи български, отъ които 680 уцѣлели, а всички други съ дюгени, църкви и училища били съсипани.

Казанлъкъ е първия градъ въ Южна-България завзетъ отъ ген. Гурко; той е и послѣдния, когото руситѣ оставихъ. Гурко съ преминаването си Хаинския проходъ, въ разстояние на 15 дена, доста пространство залови. — Превзе Казанлъкъ, Шипка, прогони турската войска отъ Шипченския проходъ, завзе Ст.-Загора, Н.-Загора; неговитѣ развѣди достигнахъ до станцията Каяджикъ (Хасковско); авангардията му завладѣ Калоферъ, Карлово, Сопотъ и то съ незначителна загуба. Отъ 2 — 20 Юлий той изгубилъ 61 д. офицери и 1464 д. солдати. Въ кратко врѣме Гурко се прослави и въ цѣла Южна-България. Българина само за него говореше, за него Бога молеше, избавлението си отъ петъ-въковното робство и спасението си въ онѣзи усилни врѣмена чрѣзъ него очакваше.

Гурковитѣ казаци, сякашъ, бѣхъ страшилише въ очитѣ на турския войникъ. Самата дума „московъ“ страхъ и трепетъ възбуждаше въ неговото сърдце. А пакъ за катанитѣ имъ, турцитѣ думи ненамирахъ да ги опишатъ. Стотѣ души войници, които казацитѣ бѣхъ гонили до моста на р. Стрѣма въ селото Баян, съ пристиганието си въ Пловдивъ, увѣрявали, че московцитѣ били най-страшнитѣ хора на свѣта, а катанитѣ имъ били още по-страшни, за които казвали: *„бегире бенземесъ меретъ“* (на конь неприлича пущината), то е цѣла ламя и човѣка поглъща, языка ѝ по дълъгъ и отъ мѣталото на фурунджиска лопата.“